

7
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Μην. 534 / 1970*

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Σμ. 130 / 2-3-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, (κωμόπολις))... Φλάμπουρον...
(παιαλιότερον ὄνομα : Νεχοράνη...), Ἐπαρχίας Φλωρίνης...,
Νομοῦ ... Φλωρίνης.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Λεωνίδας
Κεθείδης..... ἐπάγγελμα Διδάκκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Φλάμπουρον-Φλωρίνης.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. ἐξομ. ἕνα. 21...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μιχαήλ... Μικονάριου... τοῦ
Γεωργίου.....
ἡλικία. 38 ἐτῶν. γραμματικαὶ γνώσεις... ἀπόφοιτος Δημητρί-
κοῦ... ἐκχολέου..... τόπος καταγωγῆς Φλάμπουρον.
Νομοῦ Φλωρίνης.....

β) Κωσταρέλλης Γεωργίου τοῦ Δημητρίου ἐκ Φλαμπουρίου.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Αἰ. περριοχαὶ Ἀνω καὶ Κάτω Κάμωτος διὰ σποράν
καὶ αὐτὴ ὑπόλοιποι περιοχαὶ, καὶ οἱ ἐν τῷ δασοσκεπτοῦς ἐν τῷ εὐρὺ διαβατοῦ.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ... ὑπῆρχον αὗται χωρισταί.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι εἰς χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ;
Ναί.....

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; 10% τῶν κατοίκων ἀσχολοῦνται ἐκτενέως εις τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν. ὁ ὑπόλοιποι εἶναι τεχνῖται.
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; Ναί. οἱ τεχνῖται ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί ἐν τῇν γεωργίαν.
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ εἰργάζοντο εις αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὁρὸς· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ;
... Δέν ὑπῆρχον. μεγάλα κτήματα.

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα ;)
 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ἄλλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;
Δέν ἐχρησιμοποιεῖσθε ἐργάται.

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; Ναί. ἐχρησιμοποιεῖσθε δοῦλοι (ὑπηρεταί). ὄφραρχόμενοι ἐκ τῶν ἀερίξ χωρίων.
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Μόνον νέαι τῶν τόπων ἐπῆγαιναν. δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας. ἐς Ρουμανίαν καὶ Ἀμερικὴν.
- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς· ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπρογατζήδες), ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; Ἐπῆγαιναν. οἷα. τρεῖς καὶ ... περὶσσότερον. ἐπὶ ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται.

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 .Παλαιότερον. ἐλιπαίνοντο. τὰ χωράφια. μὲν. ἐν. μὲ. ζωϊκὴν..
 .βοῶν. καὶ. αἰγοπροβάτων.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 1950.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .Τὸ. σιδηροῦν. ἄροτρον. χρησιμ.
 ἐνέχεται. ἀπὸ. τοῦ. ἔτους. 1925. . καὶ. αἱ. γεωργικαὶ. μηχαναὶ. 1940.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
 Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
 Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; Σιδηροῦν. ἄροτρον. μονόφτερον. χρησιμοποιεῖται.
 εἰς. ὅλα. τὰ. κτήματα. κατεσκεύαζεν. τοῦτο. διδουραγχοῦ. εἰς.
 Φλωρίναν. καὶ. ἐμείβεν. ἐγίνετο. ἢ. προμήθεια. αὐτοῦ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.

2. 5. 8.

3. 6. 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) .Ἀπὸ. τοῦ. ἔτους. 1955.
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ. τοῦ. ἔτους. 1966.

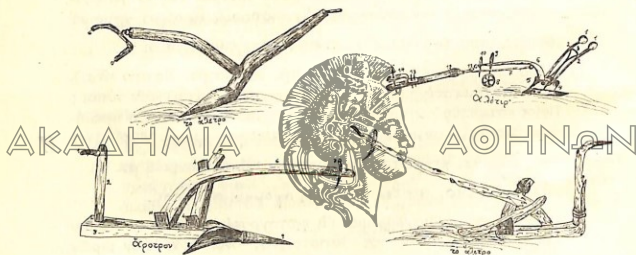
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Αὐτὸ καὶ ἐκείν. 1962*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Τὸ ξύλινον ἄροτρον κατεσκεύαζαν τεχνίται καταγόμενοι ἐκ τῶν χωρίων Ἀνω Ὑδρούσας καὶ Κάτω Ὑδρούσας τοῦ Νομοῦ Φλωρίνης.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφορα ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν εξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. χειραλαφὴ 6. ἐφῆλα 11.

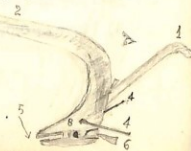
2. κιάφα 7. μικρὸ ζεύδι 12.

3. τρύπες 8. πλάζν 13.

4. αὐτιά 9. 14.

5. ὑποδοχή ὄνισυ 10. 15.

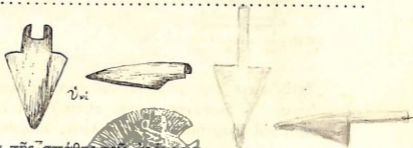
(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ...
ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν,

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

Σχῆμα βέλους.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

Ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου,

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)

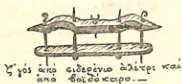
σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, κοντοστάρι, κοντοστόμ, ξυλοφάι.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Ἐχρησιμοθετοῦντο βόες ἢ ἡμίονοι, ἡμίονοι.

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... Ἐχρησιμοθετοῦντο δύο ζῶα, ἐπαισῶν, ἐπαισῶν.

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ τοὺς βόας ἦτο ἀναγκαῖος.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΡΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ἀπὸ τοῦ τοῦ ἀροτροῦ, εἰς τὸν ζυγὸν προσδένεται, δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα γέ-
χεται. Ὁ κουλλούρι.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; Ἀπὸ τοῦ 1918.

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; Ἐνδύεται τὸ ζῶον μὲ τὴν αὐτὴν ἢ ὅποια καταλήγει εἰς δύο λουριά, ἐνθὲν αὐτὸ ἐνθὲν τῶν ἐπιθελίων πῶς αὐτὰ ὅποια προσδένονται εἰς τὴν παλάνεζα, ἐξαρτωμένην ἐκ τοῦ ἀρότρου διὰ χάνεζον. 6

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. Ἡ ἐκείνη καὶ ἄλογον, ἢ ἄλλον, ἡτοιμασμένον ζῷον, ἐπικρατεῖται, ἀπὸ λαμαργίων. 2) λουριά ὅσο 3) πινινέλα ἢ, ὅποια φέρει καὶ ὁρμαίνεσθαι, διὰ τὴν ζεύξιν, καὶ ἄλογον εἰς τὸ κάρο. 4) τὸ σάγμα (ξύλινον, μετὰ ὄνυχας, ἐκ τῆς ὀφείας, ἐφαρμόζεται, εἰς λαμαργίαν, ὡς καὶ ἡ χρυσομαχία, διὰ τὴν ζεύξιν τοῦ ἁλόγου εἰς τὸ κάρον) 5) χαλινὰ (χέμια) ὅπως εἶναι ῥηχέως 5 φ. καὶ ὅποια ἐφαρμόζονται εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁλόγου. Τὰ χέμια δια μέσου δύο κρίκων ἀδελφῶν τοῦ φέροντος εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ζευγολογήσαντος τὸ ζῷον διὰ ἄροτρίσας.

- 1 λαμαργία
- 2 λουρίαι
- 3 πινινέλα
- 4 σάγμα
- 5 χαλινὰ
6. πολάντα.

ζ'. Ἀροτρίσας (ὄργωμα) καὶ σπορά.

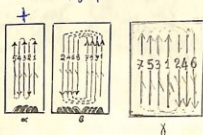
α) Ποίος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας... ἡτοιμασμένον, παλαιότερον, ἢ ἀνδρὰ ἢ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ, ἢ ἄλλος, ἢ γυναῖκα, ἢ ὑπηρέτης..... Ἄν. ἐπεκράτησεν, συνήθεια ἄλλος, τοῦτος εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἁλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Τὸ ζεύξιμα συνιστάται, ἀπὸ τῶν ὁδῶν, ἡμέρας ὡς ἐξῆς: ζεύεται πρῶτον, ὁ βούτης δεξιᾷ θέσει τοῦ ζυγοῦ κρατοῦμεν τὸ ζυγον εἰς τὸν κέντρον τῆν. ὀλισθισσόμεν, εἰς τὰ πλάγια, αὐτοῦ, ἀφορμὴν φέρει τὸ ἀνὸς τοῦ. Ζεῦλι ἐφαρμόζομεν τὸν βούτην εἰς τὸν πλάγιον, τὴν αὐτὴν καὶ ἀφῆλθον. τὰ βούτην καὶ διὰ τὴν αὐτὴν, ὡς ἐξῆς, τὸν ζυγον, προσεμαρμόζομεν κατὰ τὸν ἴδιον ἄρπον καὶ τὸν ἄλλον βούτην τὸν ἀριστερόν, ἐφαρμόζομεν ἐν τῷ κρίκῳ τὸ ἄροτρον.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον..... Κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἂν, ἄρπον, γίνεται τὸ ζεύξιμα, εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ ὁδῶν) διὰ τῆς φωνῆς τοῦ. μόνον, ἢ εἰς εἶναι, διανθισμένον, ἢ εἰς, προσεφέρεται δεξιᾷ, ἢ ἀριστερᾷ, αὐτῶν.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- . τὸ ὄργωμα . αὐλακώτερον . ἐγίνετο . ὡς . εἰς . τὰ . σχεδ. ἀγρ. γρ. (α) . καί(γ)
- ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;
- . κήμερον . τὸ . 1^{ον} . καὶ . 4^{ον} . ὄργωμα

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωμάτων σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαορίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμεις, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

. Ἡ σπορὰ καὶ τὰ ὄργματα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο εἰς λαορίδας

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαορίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

. Ἡ λαορίς ἐχωρίζετο μὲ αὐλακιάν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; ὁ συνήθειαν δὲν ἀσπείρει . ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητ.

τριακῶν μὲ σκαπάνην γίνεται ὁμῶς ἐναντίως καὶ ἀνὰ γῆιν . ἂν ἡ ἔκτασις τῆς γῆς εἴναι μικρά καὶ καθεύεται αὐνοῦτος ἡ χρῆσις τοῦ ἀρότρου .

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

. Ἡ τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον τὰ ὄργματα καὶ ἀέτις μὲ ὑνί : λινόν . ἄροτρον

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

Γίνεται χρῆσις τοῦ τρόπου τούτου εἰς τὸ πρῶτον ὀργώμα...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὴν ἐπορὰν δημητριακῶν ἐγίνοντο καὶ γίνονται τέσσερα ὀργώματα. τὸ πρῶτον γίνεται τὸν Μάρτιον μῆνα, τὸ δεύτερον τὸν Μαῖον, τὸ τρίτον τὸν Ἰούλιον, τὸ τέταρτον τὸν Σεπτέμβριον. Ὀνοματολογία εἰδική δὲν ὑπάρχει παρὰ τὴν ἀριθμικὴν των: 1^η, 2^η, 3^η, 4^η

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαιτῆσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν ἐγίνοντο τρία ὀργώματα. τὸ πρῶτον τὸν Μάρτιον, τὸ δεύτερον τὸν Ἀπρίλιον, τὸ τρίτον τὸν Μαῖον καὶ ἐπορὰ....

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

τὸ χωράφι δέοι νὰ ἀφεθῇ εἰς ἀγρανάπαιυσιν ἐπὶ ἑν (!) ἔτος...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; γίνονται τέσσερα ὀργώματα διὰ τὰ δημητριακά, καὶ τρία διὰ τὰ κηπευτικά.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; κατὰ τὴν ἐπορὰν...

σκεύη. τὰ ὅποια ἐχρησιμοποιοῦντο ἦσαν: τὸ δισάκι ἢ ἁπλοῦς φακός

ἢ τὸ ταχάρι (ξύλινον ἢ καὶ σιδηρῶν σκεύος) ἐντὸς τοῦ ὁροῖου. ἐκφρατεῖ: τὸ ὁ σπόρος πρὸς ἐπορὰν,

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουσία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργώμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

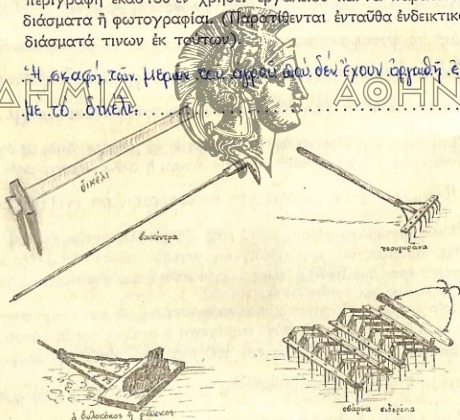
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Μὲ τῆν. βουκέντρα. ἢ. διηλ:

α. εἰς τὸ ἔξτερον ἄκρον. ἔφερεν ἀρσενισμομένην. ἐν αὐτῇ. μάχαιραν. σιδηρᾶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐμαθαρίζοντα καὶ κολλόμενα εἰς τὸ ὑνί. ριζίδια, χόρτα. ἢ. κῶμα.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .. Μὲτὰ τὸ ὄργωμα. γίνετα ἰσοπέδωσις... τοῦ χωραφιοῦ. μὲ. ξυλὴν. σβάρναν. ἢ. διηλρᾶν.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων)

Ἡ σκαφή τῶν μερῶν τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ γίνετο. με τὸ. δικέλι:.....

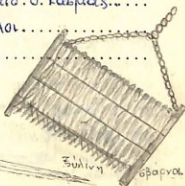

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Διὰ τὴν ἐπιζῶσιν ἀρέμωπ. ἔχρησιν φανείτο. ὁ καὶ μάς...

Μέ. πὸ. δικέλι. ἐπήεις. ἐθραύοντο. καὶ. οἱ. βόλοι.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Ἐβόηθουν τὸν Σευχολάτην ἢ αὐτοῦ τὸν ἢ τὰ τέκνα τοῦ. αἱ ἐργασίαι τὰς.
ὅποιαι ἐξέτερον ἦσαν ἢ θραύει τὸν πόλιν ἢ ἀπολαύει τὸν. μὴ δὲ χόρτον

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

αίδους. Ἡ μαλ' ἀνέγειρα τῶν βασιλῶν τοῦ βασιλοῦ ἀνὰ τὴν θέναν
ἀπὸ τοῦ μέγας τοῦ ἀναστασίου. ἔχεται ἀπὸ τὴν ἡ. θύρα τοῦ ἀνα.

λαβόντων. διὰ τῆς ἀπορίας καὶ μετὰ τὴν ἐμβλάστησιν αὐτῶν διὰ τῆς .
 ἑσπίας ἔρχετο ἡ ἑστελθὺς τῶν φαινομένων ἀλλοίωσις τοῦ βλαστήσαντος ἀράκου.

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Αἰσ. τροφαί τιν. Σέμεν. ἑκαλλιεργοῦντο. ἐνθάδε καὶ βοσκτικαὶ καὶ τὰ κολλίτερα χωράφια.

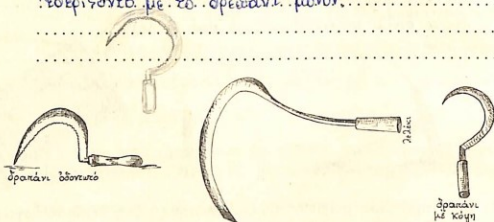
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Ἡ καλλιέργεια συν. γεωμήλων ἐγένετο εἰς βραγιές..
αἱ κρύδουλοι τῶν γεωμήλων ἐφυτεύοντο διὰ τῆς τρύφης.....

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) τὰ δημητριακὰ
θερίζοντο μετὰ τὸ δρεπάνι μόνον.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Δὲν ἐλήφθησαν ἐν τῇ ἐκστρατεῇ εἰδῶν δρεπανίων ἀλλήλων καὶ
κατωτέρω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ πατὰ ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) θερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). μετὰ τὴν κόσιν.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο ὀδοντωτή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγγο; ..
Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς δὲν εἶχεν ἰδιαιτερόν ..
ὄνομα.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) Κατεσκευάζει τὰ θεριστικά αὐτὰ ἐργαλεῖα.
Ἐνδεύρουχαι......
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ἦτα παλαιότεραν ἐν χρῆσει ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας μόνον διὰ τῆς φαικῆς. τὰ ρεβιθία, τὴν ρόβην, ἐν ἡμέρᾳ δὲ καὶ λιγέρονται αὐτὰ.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Τὰ ἀνωτέρω ἐθερίζοντο εἰς ὕψος αὐτοῦ τοῦ ἐδάφους. 0.05 μ......
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).
Ὁ σταχὺς ἐπὶ ἔμεναν εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν. Ἐλέγοντο καλαμίττα ἢ καλὶν.
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; Οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα. ὁμῶς.
Τοῦ ἐδάφους καὶ ὁμῶς. ὁμῶς. εἰς τὸ χωράφι κολλοῦν. Φλωρίνης ἐμολοθεῖ τοὺς θεριστὰς εἰς καὶ παραλαμβάνει τὰ δράγματα...
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς). εἰς πόν. ἑξαεξόμενον γὰρ τὰ δράγματα τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, μέχρι (10) δέκα καὶ αἱ μεγάλα τῶν σταχυῶν διασταυροῦνται. τοποθετοῦνται ἐν αὐτῇ αἱ μεγάλα τῶν σταχυῶν......

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κρ-
 λούνται ἀγκαλιές. . . Καὶ εἰς τὸν ἑξεκαζόμενον τόπον καὶ παρὰ δεξο-
 μενα παλὰ μαζί δράγματα μαλαύνται ἀγκαλιές.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; . . θερίζουν καὶ ἄνδρες
 καὶ γυναῖκες καὶ νέοι καὶ νέες. . . Ὑπῆρχον καὶ ἐπαγγελμα-
 τίου θερισταί. οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ἐπὶ τὰ θερίξ. σου. ἔ. .
 ἑξεκαζόμενον. τόπον χωρίον.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν). . . ἡμείβοντο. οὐκοι. ἔ. .
 γαλῶκωσ. τῆς. θυμωτικῆς θι. ὁλοῖαι. προηγέτα. . Περιῶκων. .
 μων. τῶν. ὠωτέρω. ἐνδείξεων.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; . . Ἄν. ἔφερον. τι. εἰς
 τὰς χεῖρας πρὸς ἐροφύλαξιν κατὰ τὸν θερισμόν.
 κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ θερισμοῦ. οἱ θερισταί ἐφόρουν. μάλλν-
 να. ὠανάριαι. τὰ. ὁλοῖαι. ὕψιμον. αἱ γυναῖκες. τοῦ. τόπου. ἵνα.
 μὴ. πονῇ. ἡ. μέση. των.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;
 ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος. ἐδίδετο προσοχή ἵνα ἀρχίσῃ ὁ θερισμός πρὸς τὴν ἡμέραν. Ἐπειροσε γὰρ ἡμετέρας. ἢ. Τετάρτη.
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.
 Ἐτραγουδοῦσαν.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ πλάτανον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).
 Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον καταχεῖ αὐτὴ συνήθεια νὰ ἀφήνουν τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, μέρος τι ἀθήριστον.
 Ἐλήθης μὲ τοὺς τελευταίους στάχους ἄλλαι. ἀλέκων. σταυροί. καὶ ἄλλαι. κτέναν. τὰς τοποθετοῦν εἰς τὸ δωματίον. ἔινε. καὶ συζήτησις. καὶ αἰς ἐπισημειώσεις. περὶ τοῦ μήκους καὶ τοῦ μετώματος τῶν μετρώων. ἑὸς, ἑκάστου σταυροῦ ἢ κτένας.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

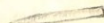
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;
 Τὸ δέσιμον τῶν θερισμένων σταχυῶν δὲν ἐγένετο αὐτὸς μετὰ τὸν θερισμὸν. Ἐπειροσε νὰ παραμείνουν αἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον καὶ δύο (2) ἢ. τρεῖς (3) ἡμέρας...

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

..τοὺς. σταχίους. ἔδενε. ὁ. ἰδιακτήτης, μετέφερον. καὶ τοὺς
παρέδιδον ὡς χερίες. ἢ. ἀγκαλιές. μέλη. τῆς. οἰκογενείας. τοῦ.
ἐδένοντος. μὲ. δεματικῶν. (Περὶ παυ. 24 σταχίους. βρίζας. συνδε-
δεμένοι. ἐν. τῶν. κεφαλῶν. εἰς. κόμβου, ἡ. σὺ. φρονησμένως. παρ-
μενου. ἐπὶ. μίαν. (1) ἡμέραν. ἐντὸς. παταμῶν. ἢ. ρυαμῶν). ἐπ' αὐτοῦ. ἔτο-
ποδεταῦντο. οἱ. σταχίους. τοῦ. οἴτου. πρὸς. δέξιμον. ὁ. δέτης. ἐλάμβανεν
ἐνδεν. καὶ. ἐνδεν. ἑνὶ. ὁμάτῳ. ἀσφηνισμένον. σταχίους, τοὺς. ἡγωνέν,
ἀπριερέγονται. αἰετοὺς, καὶ. μὲ. ἐν. τεμαχίον. ξύλου. ἀποφλοιαμέ-
νον. καὶ. ἐπιπνόν. ἡ. καὶ. σὺ. καὶ. αἰχμηρὸν. εἰς. τὸ. ἐν. ἄκρον, ἀερί-
ωφιστὴν. τὸ. δε. κατὰ. τὸν. με. δύο. ἢ. τρεῖς. κυκλικὰς. πυλίδας,
καὶ. τὸ. ἐσφηνιστὸν. ἐν. μετὰ. τοῦ.
σταχίων. καὶ. δεματῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

δέματικόν

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

..Τὰ. δεμάτια. μετὰ. τὰ. δέξιμο. συνεκεντρώνοντο. ἐντὸς. δύο. (2)
καὶ. ἐτοποθετοῦντο. ἐν. ἑαί. α.

.....
.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. 4. καλλιέργεια τῆς
 σαντάταις εἰς τὸν ἐξεταζόμενον πόταν ἀρχισεν τὸ ἔτος 1864.
 Τὸ φύτευμα αὐτῆς γίνεται κατ' Ἀπρίλιον μῆνα.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....
 Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμήλων γίνεται ἢ μὲ τὴν σκαπάνην
 ἢ τὸ δίκειλ ἢ καὶ μὲ τὸ ξύλινον ἄροτρον.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζεται πολυαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ἐσυνηθίζεται καὶ συν-
 ηθίζεται ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ...
 χόρτα. Ἡ φρονημασία καὶ ἀγροῦ μὲ 4. ὀρχώματα καὶ ἐλαρά...
 ἐγίνετο κατ' Ἀπρίλιον διὰ τὸν βίκον καὶ τὸ τριφυλλί. ὁ βα-
 γὸς εἶχε αἰετοφύης.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Ὁ σανὸς θεθερίζετο μὲ κόσαν τὸν Ἰουνίον...
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ἡ Ξήραν εἰς τοῦ. θανού. ἐγένετο εἰς τὸν αἶθρον
 ἔχυρίσθη. δύο ἢ τρεῖς. φορές με τὰ. δικράνη. Δὲν ἐδέετο..
 μετεφέρω. χύμα φαρτωνόμενον. εἰς ἴηλους ἢ ἡμίονους. ἢ ἄνους.
 καὶ ἐποθετεύετο εἰς ἀχυρώνα πρὸς φύλαξιν.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμὸν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.
 Ἐμετρούγτο εἰς τὸ χωράφι φαρμακεία τοῦ δευατιετοῦ Τουρκου
 ὁ. θηλαῖος ἐλάμβανεν. ἐπὶ οἰκίᾳ τῶ. ἐνα. Μετεφέροντο φάρμακ. ταῖα.
 λογοῦντα εἰς τὸ φαρμακίον ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ματοσιν οὐ-
 τὸς μετέφερον. τοῖ. ἰσικα. τὰ. δι. ἰσικα. ἢ ἡμιόων ἢ ὄων, εἰς τὸ ἀλώ-
 νι τὸ θηοῖον ἢ το ἢ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ θηοῖου, ἢ εἰς ἔκτα βί-
 τιναι. ἀλλοθίαν. τοῦ. χωρίου. ἢ ἐντὸς. τοῦ. χωρίου. Δὲν αὐτεκλεί-
 ετο ἢ μετασκεύη τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ εἰς τὸ χωράφι, ἐπανιψύ-
 ρον. βόσκειναι. οἷατε. τὰ. δεματία. Δὲν μετεφέροντο. ἐν. τοῦ. αἰθροῦ..
- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν
 δεματία. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν ἢ
 ὕπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;
 Ὁ. χώρος. τοῦ. τοποθετοῦνται. τὰ. πρὸς. ἀλώνισμὸν. δεματία.
 μαδεύεται. ὁ. ἡμιόων. Δὲν ὕπάρχει. καθωρισμένος. τρόπος. τοποθε-
 τήσεως.
- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνι-
 σμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρά εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;
 Ὑπῆρχεν. ἀνέκαθεν. εἰς. τὸν. ἔξιστα. ζόμενον. τόπον. ἀλῶνι. δι. α..
 τὸν. ἀλῶνι. ὅμον. Δὲν. ἐγένετο. ἀλῶνισμός. εἰς. ἄλλον. χωρὸν..
 ἀλλ. δι. ἀλῶνι. ὅμων. μηχανῶν. αἱ. θηοῖα. ἀλῶνι. ζουν. εἰς. οἰκὸν. ὅπου. τὸ. χωρὸν.
- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; Τὸ ἀλώνι. ματεσκευάζετο. ἢ ἐντὸς. τοῦ. συνοικισμοῦ
 ἢ. εἰς. τὴν. αὐλὴν. τῆς. οἰκίας. ἢ. ἔξω. τοῦ. χωρίου. ἢ. καὶ. εἰς..
 τὸ. χωρίον. ἀμύμη. καὶ. εἰς. ἐπὶ. τοῦ. δρόμου. ἔκταθεν.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὰ ἀλώνια ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας.

Ἡ χρῆσις του ἐκτετεταμένη εἰς βίαν, συνηθισμένης τῶν δεματιῶν. .
ἐτελειώσεται ἡ χρῆσις ὑπὸ τῶν ἰδίων ἕως ὅτου τελειώσων.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα ἀπὸ τῶν παλίων καὶ διαρκεῖ μέχρι ἐξέτηκται.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Τὰ εἶδη ἀλωνιῶν ἦσαν χωματάλωνο καὶ πετράλωνο . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). τοῦ πετράλωνου ἢ προετοιμασίαι ἢ τοῦ ἐσάρωματος.

τοῦ χωματάλωνου πρῶτον ὁ καθαρισμός τῶν χορτῶν διὰ

τῆς καλίας, καὶ ἡ ἀπαμακρυνεὶς αὐτῶν, ἢ κατὰ βρεξίς του. τοῦ . .

ἐσάρωμα καὶ ἡ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου διὰ μείγματος κόπρου βοῶν.

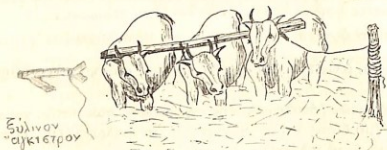
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Ἡ ἀραετομαεῖς.

τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ δὲν γίνεται . .

ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν, ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι καλός . .

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.
 .. Τοποθετοῦν τὰ δεμάτια ὀρθία, γύρω αὐτῶν τὰ ἄλωνα δατυλὰν
 (ετρομπαυλὰρι). κυκλικῶς περιφύρουν κόβοντες μὲ μαχαίρι...
 τὰ δεματικά, τὰ ὀρθία. ἀπομακρύνουν, ἀπὸ πλάτε δεμάτι...

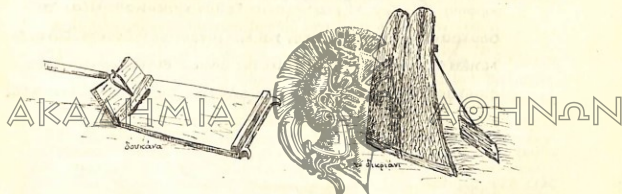

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σταγερός,
 στρούλουρας, δοκὰν, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....
 Τὸ ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων γίνεται διὰ τῆς κατα-
 πατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων. (βοῶν ἢ ἵππων). ...
 εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ τοποθετεῖται ξύλινος βέλτος ὕψους ἑξήκον-
 τος ἀλὼμενος εἰς τὴν ἐξέτασίν αὐτοῦ. τῶν (ετρομπαυλὰρι). Ἐξ αὐτοῦ
 ἐξαρτᾶται σχοινίον, συνδεόμενον σταθερῶς ἐν τῇ μίᾳ ἀκρῇ
 εἰς τὸν, ἐν τῷ μῆκρῳ ἵππῳ, μὲ τὴν ἀγκύραν τοῦ ἀλωνιστοῦ αὐτοῦ. ἐν
 τῷ ἑτέρῳ ἄκρῳ προσδένεται τεταχίον ἀγκίστρον ἐξ ὁποῦ
 τὰ ὀρθία ἀγκυροῦνται. εἰς τὸ περιλαίμιον τοῦ ζῶου. καὶ ἐν τῇ
 ἐκδομένῳ ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω, τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ζῶον (ἵππος)
- β) Πῶς ζεῖονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικῶς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) Φεβρουάριος 7.
 ἡμίονοι εἶναι εὐποδούμενα διὰ ἄλλων ἑσθίων ἢ τῶν περιλαμβαν. ἡ ἐπ.
 νάβει. πῶν, τῶν, πρὸς ἄλληλους χίτες αἱ, τοῦ αὐτοῦ τοῦ ἄλλου
 μαλίσθας πρὸς μαλίσθας ἀντιλαμβάνονται τοῦ ἀποστόλου τοῦ ὁδο-
 νῆται, μέχρι τῆς περιφέρειας τοῦ ἄλλου, ἵνα ὅτε ἐκείνους οὐδὲ τὸ
 ἀποδοῦναι ὅλοι τοῦ μήκος τὸ ἑσθίου τοῦ ὁποῦ εὐποδούμενον ἐπ.
 αὐτοῦ, ἐπαδράς, ἀντίκειναι, πρὸς τὸν αὐτοῦ, ὅτι αὐτοῦ, φέρει, τὰ κοινὰ
 ὄντα εἰς τὸ ἄλλου, ὅσα ὅλγαι ὅλγαι τοῦ ἀποστόλου τοῦ μαλίσθας
 ἀποδοῦναι ὅλοι τοῦ ἑσθίου. Τότε γίνεται ἡ ἀποδοῦναι ὅλοι τοῦ
 ἑσθίου, καὶ τὸ ἀρκιότερον τὸ ἑσθίου ἀρκιότερον εἰς τὸ ὅλον τῆς ἐκτενέστερης τροφῆς.

γ) Πού άντί τοῦ άλωνισμού διά τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καί μηχανικόν άλωνιστικόν μέσον· π. χ. χονδρή ἐπιμήκης σανίς εἰς ἕν τεμάχιον ἤ δύο, προσαρμζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τήν κάτω ἐπιφάνειαν διά κοπτερῶν μεταλλίνων ἑλασμάτων ἤ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντός τοῦ άλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοικάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἐπὶ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἐλwonίζοντο (ἢ ἄλwonίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλwonίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων ;

Τό ὅς ἀντι μηχανικός, βελωνιστικός, μέσος ἐκφυσιολογικός, εἰς ..
χωρίσιν, ἡολιχτήν, Νομοῦ φλωρίνης,
εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον, δὲν ἔγινε καὶ χρήσις αὐτοῦ,

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει ἀπὸ τὰς 6 π.μ. Ἡ διακοπὴ γίνεται ὅταν ἐταιμασθῇ τὸ ἄλωνι καὶ γυρίσῃ καὶ τὸτο ἐξαράται εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν ἀλωνιζάντων ζῶων. Διακόπτεται τὴν μεσημβρίαν διὰ χεῦμα καὶ τροφὴ τῶν ζῶων καὶ συνεχίζεται εὐθὺς ἀμέσως ἕως ἄτου τελειώσῃ (3 μ.μ.) ἡπαιώς. διακοπύεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): εἰς τὸν ἑξῆς ὁριζούμενον τὸ πᾶν χρησιμοποιοῦται τὸ ... δοκράκι μετὰ τὴν ἐφοδότην καὶ ἐνός μικροτέρου ὀδόντος. εἶναι ἐν χρήσει ἡ ξύλινη ζευκράνα μετὰ τὴν ἀποιώ. συγκεντρώου τοῦς ... διασκορπίζόμεναι σπασίαι ἐν τῷ ἄλωνι, τοῖς ἀλωνιδοῦνται ἀπὸ τοῦς ...

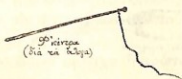
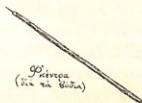
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφου τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; καὶ χρησιμοποιοῦται εἰς τὸτο περιεσόμενον τὴν ξύλινην ζευκράναν.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) Ἦτο ἐν χρήσει καὶ κατὰ τὴν ἀποιώ τὸ ξύλινον μέρι ἢ το μῆκος 1,50 μ. καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ὀλοῦσι λαυρίδα ὀρμάται μῆκος 1,50 μ. καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ὀλοῦσι ὀρμάται μῆκος

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον λέγεται. Βράν
Καθ' ἡμέραν ἡλωνίζετο μίᾱ σκρῶν εἰς ἑνὶ ἀπλωματι

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μόλαμα)
Ὅτι ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν λέγονται. ΤΟΚ

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάταις), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αὐλογὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν
ἀλωνίζει ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς ὅταν ἔχει ἰδικὰ του ζῶα. Ὅσοι δὲν ἔχουν ἰδικὰ των ζῶα, ἀποχωρίζονται εἰς ἀλωνιστάς, ἢ εἰς βόλους γεωργούς που ἔχουν ἰδικὰ των ζῶα καὶ ἔχουν τελειώσει αὐτοὶ τὰ ἀλωνισμὸν των, οὐκ αὖτε ἀλωνι μίᾱ καυτίλᾳ, ἐκὰ ἐλοχο, ὑπῆρχον καὶ εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ χωρὶς νὰ φέρουν εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ἰδιοκτήτην ἀνομα. Ὅσοι ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον κτενοτρόφοι ἔχοντες, κατὰ τὴν ἐδοχήν τοῦ ἀλωνισμοῦ, τὰ αἰμνία των εἰς τὴν φέριχὴν αὐτὴν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα, μόνον διὰ τὴν εἰκαλιν (βρίζαν) ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ μέσον διὰ κτενημαχος τὸ κοπάκιμα...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; Ὁ κόπανος αὐτοῦ δὲν εἶχεν ἰδιαιτέραν ἀνομασίαν κατεσκευάζετο ἐκ ἑνὸς ὁμοῦς ἢ λεπτοκαρυῆς ἐκνήματος κυλινδρικοῦ διαμέτρου βάσει 0,03 μῆτροι μήκους 0,50 μ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο
εἰς τὸ ἀλώνι, ὁμοίως καὶ τῆς φακῆς καὶ τῆς ρεβιθῆς....

κοπάνος ἐντροφέος

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο ὑπὸ τριῶν τεσσάρων ἢ ὅσων
ἀτόμων μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν. Οἱ μεγάλοι παραχωροῖ
ἐλάμβανον βοηθούς εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ, πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ἢ
ἀνεκτιθέμενον εἰς αὐτὰ ἀρεμεφερῆ ἔργα αὐτῶν. Δὲν εἶχον ἰδιαιτὸν ὄνομα.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

και εις την άχυροποίησιν των σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τόν τρόπον τούτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπό τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας). *Οἱ σταχύνες... εἶναι τὸ κοπάνισμα ἐλαφρότερον εἰς χεῖρας ὡς χειρὸς βοῦ, ἐκτοπὸν καὶ μετὰ τὸν εἰς τὸν ἀλωναφέναν ἢ εἰς τὴν ἐπιπλέοντα ἐκταίνον τραπεζῆς, καὶ κατόπιν μετὰ τὸν κόπανον ἐκτοπὸν ἀνέειν εἰς τὴν ἐπιπλέοντα τῆς τραπεζῆς. Ἀπὸ τῆς ἐπιπλέοντος εἰς τὸν χυρὸν ὄρον τοῦ καρποῦ καὶ οὐκ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων. Οἱ σταχύνες, οὗτοι, τῆς ἐπιπλέοντος ἐκταίνονται διὰ τὸ ἐπὶ μένον ἔρος ἀνέροι διότι δι' αὐτῶν κατεσκευάσθη τὸ μένον ἐρεβίφατος τῶν σταχύων τοῦ εἴσου καὶ ἄλλων δημητριακῶν.*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων δὲν ἐλέγοντο καὶ ἑορμαὶ τραγοῦδιαι. Παρεκκλίνουσιν διὰ φωνῶν καὶ ζῶα καὶ ὄμιλου καὶ μετὰ...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωναφενικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Τὸ πρῶτον ἐχρηστέον ἀλωναφενικῆς μηχανῆς τὸ ἔτος 1956. Ἐπὶ αὐτῇ, ὡς καὶ ἐάντι...*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωναφενόμενοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μετὰ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Οἱ ἀλωναφένετοι σταχύνες εἰς τὸν ἐξεκατόμενον κόπανον λέγονται τὰς 2000 σωρεῖται. οὗτοι μετὰ τὸ δικριάνι (ἀφούρκι) μετὰ τὴν ἑύλινην ζσουγκράνια καὶ μετὰ τὸ ἑύλινον φτυάρι...*

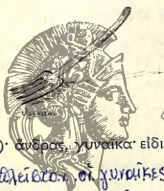

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ο. ἐκρηματιζόμενος*
εωρὸς. εἶχεν. ὄχημα. ἐτρόχχυλον. ἀν. ὑπάρχει. ἔθιμον. εωρὸς.
ἀρχίσθη. τὸ λίχνισμα. Ἀναμέναν. γὰ. φυλάξῃ. ἀνέμιας. εωρὸς.
Ζεῦ το......

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *Τὰ. λίχνισμα. ἢ. ἀνέμισμα*
γίνετα. μὲ. ἔθιμο. φτυάρι. ἢ. μὲ. τὸ. θρινάκι......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
. λιχνού. αἰατὰ. τὰ. ἀλείετα. σὶ. χυνοῖτες. ἀν. χρησιμοσσιού.
. οὔτε. ὑπάρχει. εἰδικὸς. λιχνιστὴς. ἐπ'. ἀμοιβῇ. :.....
- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
Τὰ. χονδρὰ. τεμάχια. τῶν. σταχύων. τὰ. ὅποια. μετὰ. τὸ. λίχνισμα
παραμένουν. μετὰ. τοῦ. καρποῦ. εἰς. τὸν. ἑξακαζόμενον. τόπον.
λέγονται. (καλὶν). ὁ. καρπὸς. εἰς. τοὺς. κοντύλους. (καλὶν). :
ἀποχωρίζεται. διὰ. κοπιαν. ἰσχυροῦς......
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

. Δὲν γίνεται εἰς τὸν ἑξεταζόμενον. τὸ 9ον. δευτερον ἀλὼνισμα.

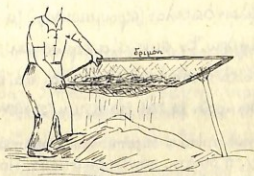
6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ
 τεμάχια τῶν σταχύων γίνεται μὲ τὸ δερμόνι.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ἐμάθε. παλαίμην ἀντιστοιχεῖ. μέ. ἔκαν. καὶ τ. λ. ο. !? ἀκαίδες.

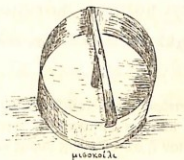
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ναί. ἐκμηαιζέται εἰς σωρόν ὁ καρπὸς ὅταν ἐτοιμασθῇ. ἔω-
ρείνεται μὲ τὸ ξύλινο φτυάρι. Δὲν χαράσσεται εἰς τὸν σωρόν
σταυρός. Ἐμπηγνύεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ καὶ ἐκ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ
τὸ ξύλινο φτυάρι, μὲ τὴν λαβὴν, ἀπὸς τὰ πόδια, οὕτως ὥστε τὰ φτυὰν μέχρι
τῆς κορυφῆς τοῦ σωροῦ, σπινθύνουν, μέχρι ποῦ ἐπιμείνῃ τὰ φτυὰρι εἶναι
ἡ κορυφή τοῦ σωροῦ, ἀφαιροῦν τὸ φτυάρι καὶ μέτρουν εἰς παλμῶς, τὴν εὐθείαν

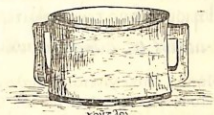
- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
εἰς τὴν ἀποθήκην. Μετὰ τὸ τελευταῖον ἄλωνι, ἀνάρχει τὰ ἐθίμα, νὰ
ἐπιλίσουν τὸν ἄλων ὁ ὅτε λαβὴν (αἰρουμπαλάρι) μὲ δουλοῦδια τὰ ὀρθά,
α. δένουν, γύρω γύρω. Ἐν συνεχείᾳ στρώνεται, εἰς τὸ ἄλωνι, ἕρπαι-
στικὸν χεῖμα, εἰς τὰ ὁποῖα, θάρακα θίγεται καὶ οἱ τοχοὶ, θαρρευμένοι,
μένοι ἕξονοι, ἀποχωροῦν μὲ τὰς εὐχὰς, καὶ τοῦ χρόνου περιεσσότερα. .

- γ'. 1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια.
Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο
ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ
δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Κατεβάλλετο εἰς τὸ
άλωνι. ἢ ὀφειλὴ ἔσθ' ἐν ἄλωνι τὴν ἑνὰν κοῦτλο διὰ τοῦδε ἄλλοτε εἰς
ἑνὸς ἄλωνι. (Μετὰ τὴν ἐξέλιξιν). Ἡ δευτέρη ἐλαφρότερον εἰς δεξιὰ εἰς τὸν
ἀγρον. Ἡ χωρητικότης τοῦ κοῦτλου ἠμεληρίζετο. 11. ὀκάδες...

μίσοςκαλι

κούτλος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μετὰ τῶν δημητριακῶν (δόνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν). Ταῖς ἐν χρήσει παλαιότερα μετὰ τῶν ἀνημητρι-
σμιῶν ἦσαν. ὁ κοῦτλος χωρητικότητος. 11. ὀκάδες. αἰαὶ τὰ....
θαμάκι. 44 ὀκάδες ἦτοι. 4 κοῦτλος. εἰς ὃ ὡς ἄνω.
εἰκονιζόμενος. αἰαὶ τὸ. θαμάκι ἦτο. θαμάκις.....

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Ὁ καρπὸς ἀποθηκεύετο ἐντὸς τῆς οἰκίας εἰς ἀμφοῖα
ἐν ὧν μέ. δύο ἢ τρία διαφερίετο. εἰς τὸ ἀμφοῖον, εἶχον σχεδιασμέ-
νον διὰ ζύμης σχῆμα. Ἡ ἀνάνευσις τοῦ σχεδίου ἐγένετο κατ' ἔτος τὴν
ἡμέραν τῶν θάτων.
- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρόν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ἰ.δ. ἄχυρον. ἀσπιδόκευτο. ἐν δ. . .
 χυρῶνα. εὐδρισκομένην. ἀλλοίσι. τῆς. κατωκίτης. τοῦ. γεωργοῦ.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; . . .

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. ἐγίνετο. ὅχι. μακά. τῆς. διάρκειαν. τοῦ
 θερισμοῦ. ἀπὸ. τῶν. καλλιτέρων. στάχυν. ἀλλὰ. μετὰ. τὸν. ἀλῶνι-
 σμόν. με. εὐδρισκῶ. κῆνιν.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχῶν,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . .

Μετὰ. τὸν. θερισμόν. κατασκευάζεται. πλέγμα. ἐκ. σταχῶν. τῶν.
 ὀπίσθεν. ἀναρτᾶται. εἰς. εἰκονοστάσιον. τοῦ. δωματίου. . . .

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ἡ πλεκτὴ αὕτη λέγεται
 κτενὸς ἐπὶ ἧς ἔχει τὸ σχῆμα τῆς κτενῆς, καὶ σταυρὸς ὅταν ἔσῃ
 τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ. φυλάσσεται. αἰς. διακοσμητικὸν. ἐν
 ἔτος.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς. τὰν. ἑξῆς. ἡμέραν. τὸν. λαμβάνει. χώραν. κατ' ἔ-
 θιμον. ἀναμμα. φωτιάς. εἰς. τὸ. ὑπαιθρον. μακά. τὰς. .
 ἑορταί. τῶν. Ἀποκριῶν.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Κυριακὴν . .
 τῶν. Ἀποκριῶν. Κυριακὴν. ΤΥΡΙΝΗΣ . . ὥραν. ἡ. μ. . . καί . .
 εἰς. καθε. ὁτακροδρόμ. τῆς. γειτονίας. τελευταίως. καί . .
 εἰς. τὴν. πλατείαν. τοῦ. χωρίου.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.). ή πρώτη λέγεται μικρή τζουτζουνάτε (μπουμπούνα) ή δεύτερη μεγάλη τζουτζονάτε (μπουμπούνα)

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;

ανάπτουν τήν πυράν. παιδιά. σχολικής και μετασχολικής ήλικίας.

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν. Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιόν μέρος ;

Τά ξύλα και τούς θάμνους δια τήν πυράν, συλλέγουν. τά παιδιά, από τά δάσος.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Εφοδιασμένα τά μεγαλύτερα παιδιά με τσεκουράκια, όχημα-
τίζουν όμίλους κατά γειτονίες και συλλέγουν από μικρότερα πα-
ιδιά μέχρι και ήλικίας 12 ετών, συγκεντρώνοντας τά χειτανικό δάσος. ..
Έκεί οι μεγαλύτεροι κόβουν τά ξύλα και οι μικρότεροι τά
μακαρύνουν. έργοντας άπαικτα και χωρίς έναν κλόνο άνα-
λόγη, πολλοί μικρότεροι άλλος μεγαλύτεροι και τά δυο παρτα-
χούν έξω τά σημείον όπου θα λάβη χώραν ή μπουμπούνα. ..

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, εόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα. Είς τήν μικρήν μπουμπούναν

ή τζουτζουνάτε εόρκιασταιν ή μοι τι άναπτειν ή πυρά. Είς τήν ..
μεγάλην λαμβάνει τό χωρίο εορταστική όψιν. Κυκλοφορούν τά ..
καταβαλικά, ακούσονται έσματα και κρότοι. Συγκεντρώνονται
κόσμοι χύρω από πάθε μπουμπούναν ή τζουτζουνάτε.

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

Αρχίζουν οι χοροί χύρω από τήν πυράν, πηδούν πάνω ..
όπ' αυτήν, Πηχαίνουν όμαδικώς. έπιόκειντάμενοι. άλλαι
δυράς. άνταλλάσσουν εύχες, χροικια, πολλά, έπιδερφουν
είς τήν. έδικήν των. συναφονίζονται σοικός δά έχη τήν μεγα-
λύτερη τζουτζουνάτε.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίας κλπ.)

.. εἰς τὰς πυρὰς αὐταῖς καίονται .. ἔνθα κλώναι, δάμνηαι
 .. τοῦ δάσους .. σπανίως .. καὶ ἀσκήθων δακτύλῳ,
 .. τελευταίως καίονται θαλαμῆες ρόδες αὐτοκινήτων. . . .

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.. Ο.Χ.Ι.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Απὸ τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς τῆς ΤΥΡΙΝΗΣ καὶ Φαιδίᾳ τῆς
 σχολικῆς καὶ μετασχολικῆς ἡλικίας ἐπισκεπτόνται τὸν να-
 ῶ των καὶ ἐν εὐεχέει τοῦ θεοῦ ἢ τοῖς παῖσι πρὸς
 ἑμμερθεῖν των μετέχοντα, ἢ τῶν ἀφ᾽ αὐτῶν τυχόν πα-
 ραπτωμάτων των, τὴν ὁμοίαν λαμβάνουν ὁμοῦ μετὰ
 σχετικῶ φιλωδωρήματος. Αὐποτελεῖ ἔθιμον τοῦτο καὶ
 τὸ ἀρράτθουν καὶ οἱ μεγαλύτεροι εἰς ἡλικίαν ἐπισκεπτό-
 μενοι τοὺς πρεσβυτέρους εὐγενεῖς των.

Μετὰ τὸ ἀναμῖμα τῆς πυρᾶς (τσοουζουνάτας), ὃ ἐξεταζόμενος
 τὸπος λαμβάνει ἑορταστικὴν ὄψιν. Οἱ φλόγες τῆς φωτιᾶς κατὰ
 χεῖτον ἐς συστακνίζονται τοιαῦτα ὡς ἐν ὕψι μᾶλλον. Ἡ ἀπὸ
 αὐαῖρα δονεῖται ἀπὸ ἄλλα κρότους πιστολῶν παιδικῶν
 τὰ καρναβάλια ἀρχίζουν καὶ ἐμφανίζονται κατὰ ὁμοίαν
 ὡς ἐπισκεπτόμενοι μίαν μίαν ὅλας τὰς μεσημερινοὺς (φωτιᾶς)
 ἢ (τσοουζουνάτες). Διατηρεῖται οὕτω, ἐπὶ ὧν τε καὶ ὡς
 σὺν ὥρας ἡλεκτριζομένη καὶ ἑορταστικὴ ἢ βραδυεῖα
 τὴν ὁμοίαν λαμβάνει χώραν τὸ ἀναμῖμα τῆς πυρᾶς
 εἰς τὸν παρὸν φλόμπουρον - φλωρίνης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΠ/ΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦ. ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ
4/ΘΕΣΙΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

Φ Λ Α Μ Π Ο Υ Ρ Ο Υ

Αριθ. Πρωτ. 27.

" Διεκ. 11.

Π ρ ό ς

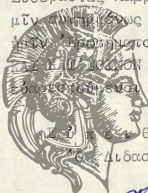
Τό Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Ε λ λ α δ ῶ ν α ς

(Διά τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῆς
Ἐκπαιδεύσεως Περιφερείας Ἀμυνταίου)

Ἐν Φλαμπούρφ τῇ 2-3-1970

Εὐσεβῶςως λαμβάνω τήν τιμήν, νά ὑποβάλω ὅ-
μιον ἀποστολῆς συμπληρωμένον τό ἀποσταλέν
τήν Ἑρευνηματολόγιον ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
ΔΙΑ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΠΥΡΑΣ καί νά παρακαλέσω ὅπως
ἀποσταλένται πρός θύνην εἰς τό Κέντρον Ἑρε-
νης τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

Πρόεδρος τοῦ Κέντρου
Διδασκάλος

[Handwritten signature]

Λεωνίδας Κεσσίδης